

TISZTELGÉS CZIDRA LÁSZLÓ EMLÉKÉNEK

Czidra László tanítványa voltam élete utolsó másfél évében. Nem nagy idő. Sőt, utólag érzem, milyen kevés. Kevésnek bizonyult arra, hogy közelről megismerjem. S arra is, hogy tizennyolc éves fejjel felismerjem, mi mindent tanulhatnék tőle. Van, ami utólag „pótolható” és van, ami nem. Például az akkori nem- vagy alig-gyakorlásom. S mi igen? Az pótolható, ami a legpótolhatatlanabb: az egyénisége, melyből mindenki, aki ismerte, hagyott egy-egy darabot. Hiszen ma is elmosolyodunk, ha szó kerül órára, mert eszünkbe jut a „Nagy Szép”, a „Csóró Csutora”, a „kis Janicsár”, a „Bácsika der zweite”...– erről híres volt, hogy mindenkinek, aki hozzá került, azonnal parafrázálta a nevét, vagy más módon látta el új becenévvel. És ma is elcsöndesedünk, ha eszünkbe jut szeretete, embersége. És jólesik visszagondolni rá, mint egy olyan emberre, aki tudta a saját értékeit, fel is vállalta, hogy tudja, de sosem élt vissza vele. Tudott tévedni, tanácsot kérni a furulyázásról és az irodalomról, holott mindkettőről sokszor többet tudott annál, mint amit bármelyikünk tanácsolhatott volna. Érdeklődése mindenre kiterjedt: egyszer egy fénymásolt lapot hozott, a nyelvrokonsági családfánkkal, máskor kitartóan érdeklődött a protestáns népénekek után. Nem szeretnék úgy tenni, mintha megfelelő személy lennék arra, hogy Tanár Úrra emlékezzem avagy őt méltassam. Hiszen bárki, aki ma Magyarországon régi zenéléssel keresi a kenyerét, százszor többet tud róla, mint én, hiszen esetleg évtizedekig ismerte. Nem vagyok erre hivatott. De olyan témából írom a szakdolgozatom, melynek címét Magyarországon bárki régi zenésznek felolvasom, elsőként Czidra László neve jut eszébe róla. Nem tehettem hát meg, hogy munkámban ne emlékezzem meg órára. Kaptam tőle annyit, hogy úgy érezzem: tartozom neki ennyivel. Kaptam tőle annyit a magyarországi régi zenén keresztül. Azon az Händel F-dúr-szonáta I. tételen keresztül, melynek díszítéseit évekként elzárva leírtam az ő felvételéről, mert nem tudtam saját díszítést írni rá. Az után persze még kevésbé. Elterveztem, hogy majd sokáig nem hallgatom azt a felvételt, elfelejtem, és akkor majd megírom a saját díszítéseimet. A szakdolgozatomba nem tudtam nem belevenni. Hát most megint várhatok néhány évet... ha ugyan el lehet vagy el érdemes felejtetni az ő díszítéseit. Sokat kaptam tőle, még mielőtt személyesen megismertem volna, azokon az embereken keresztül, akik vele zenéltek – az ő generációjában, majdnem abban, vagy az eggyel későbbi nemzedék tagjaként. Akiknek a zenész-életét meghatározta az ő jelenléte a magyar zenei életben. És azokon keresztül, akiknek emberként még fontosabb volt, mint zenészként – bár ezt a kettőt nála nem is nagyon lehet szétválasztani. Kaptam tőle a saját személyemben: a szeretetét, az odafigyelését, a humorát. Mindazt, amit – bár főként így utólag – máig ajándéknak élek meg.

Bácsi Zoltán László